

Bilag 8

Tosprogede voksnes afkodningsfærdigheder

Tosprogede voksnes afkodningsfærdigheder

Denne afkodningstest er udviklet til afdækning af tosprogede FVU-deltageres afkodning. Testen kan anvendes som et hjælpeværktøj til at identificere tosprogede voksne med meget ringe afkodningsfærdigheder.

Beskrivelse af testen

Testen består af et ark med 20 rigtige ord og et ark med 20 vrøvleord (nonsensord). Rækken med rigtige ord og vrøvleord er en revideret udgave af ”Ordlister 1” fra materialet *”Visitation – vejledning om sprogcentrenes visitation til undervisning i dansk som andetsprog for voksne”* (Undervisningsministeriet, 2000).

Instruktion

Rækken med rigtige ord præsenteres først på et ark for sig.

Testtageren siger: *”Her er en liste med nogle ord. Læs alle ordene højt.”*

Efter deltagerens højtlesning af de rigtige ord præsenteres rækken med vrøvleord.

Testtageren siger: *”Her er en liste med vrøvleord. Det er nogle ord, der ikke betyder noget. Læs alle ordene højt.”*

Det anbefales, at testtageren undervejs noterer deltagerens højtlesning af listerne og samtidig optager højtlesningen på bånd med henblik på en senere aflytning og vurdering.

Vurdering

Højtlesning af listerne med rigtige ord og vrøvleord kan bidrage til en identifikation af tosprogede voksne med meget ringe afkodningsfærdigheder.

De rigtige ord kan læses korrekt ved hjælp af flere forskellige strategier, fx ved at deltageren genkender ordene umiddelbart eller staver sig igennem dem ved hjælp af en lydligt baseret strategi. En meget usikker og langsom højtlesning af denne liste tyder på, at deltageren har vanskeligheder med at afkode enkle, lydrette ord.

Vrøvleordene kan kun læses korrekt ved hjælp af en lydligt baseret strategi, og en meget usikker og langsom højtlesning af denne liste kan derfor være et tegn på, at deltageren har vanskeligheder med at udnytte en sådan strategi ved afkodning af ukendte ord.

Testtageren bør ved vurderingen af højtlesningen af listerne være opmærksom på, at der kan være forskellige årsager til en lav score, herunder udtalevanskeligheder og ordblindhed.

Nogle tosprogede har vanskeligt ved at udtale bestemte sproglyde på dansk og kan fx udtale ord som ”lys” og ”pil” på en sådan måde, at det for mange dansksprogede lyder omtrent som hhv. ”lus” og ”bil”. Hvis ordet ”lys” læses som ”lus”, kan fejlen således i nogle tilfælde skyldes et generelt udtaleproblem hos deltageren. En sådan fejl bør derfor ikke uden videre tolkes som tegn på ordblindhed, men bør i første omgang vurderes i lyset af deltagerens udtale af dansk i frit talesprog.

Rigtige ord

1. min
2. bil
3. bus
4. lys
5. mål
6. glo
7. fri
8. alt
9. plan
10. abe
11. dato
12. visa
13. sofa
14. time
15. læse
16. købe
17. butik
18. politi
19. vitamin
20. mikrofon

Vrøvleord

1. lin
2. bul
3. gis
4. mys
5. fâl
6. blo
7. tri
8. ult
9. plin
10. ibe
11. dota
12. kisa
13. sifo
14. tane
15. mæse
16. vøbe
17. batuk
18. palati
19. mivatin
20. kifromon